

'Yazarın politik bağlamda tavrının görünmez olmasında yarar vardır'

İSTANBUL - Yazar ve yönetmen Derviş Zaim, bir romancının ya da sinemacının, politik meseleler söz konusu olduğunda okurlarına bir tasarruf alanı bırakması ve bu yönde bir tavır alması gerektiğini belirterek, "Amiyane bir tavır ve metaforla söylemem gerekirse bir yazarın politik bağlamda tavrının çayın içerisindeki şeker gibi görünmez olmasında yarar vardır." dedi. **Yapı Kredi Kültür Sanat** - Loca'da okurlarıyla buluşan Derviş Zaim, Yavuz Demir'in yönettiği söyleşide, yazarlık hayatı, okur yazar ilişkisi, yazmanın kaynakları ve yazarın duruşu gibi konuları ele aldı. Zaim, okurun özgürlüğüne ket vurulmasının kendisini rahatsız eden bir şey olduğunu, okur merkezli okumayı önemseydiğini aktararak, "Okuma, bakma, seyretme evreninin en güzel tarafı olsa gerek. Onun için yirmi sene sonra okuduğumuz bir metni daha farklı buluruz. Biz değişiriz, hayat değişir, yorumlama değişir. Bu yüzden yaşasın yorumlama, yaşasın okur merkezli

okuma diyorum." diye konuştu.

Zaim, yazarın olumlu ya da olumsuz farklı yorumların ortaya çıkmasından rahatsız olmaması gerektiğini belirterek, "Benim yazdıklarım benden bağımsız bir şekilde yorumlanabilir. Bu aslında bir zenginlik göstergesidir. İlgili metin neyse onun kullanım ihtimallerinin ne kadar geniş olabileceğini gösterir." değerlendirmesini yaptı. İnsanın bir referanslar sisteminin içinde yaşadığına dikkati çeken Zaim, "Yapılan yorumların arasında acaba yazara daha yakın olan var mıdır? Esas merkez yazara yakın durmak mı yoksa kendi yorumunu mu yapmaktır? Ben bu manada okurların özgürlüğüne inanıyorum. Ancak anlamanın peşinde koşmak gibi bir niyetiniz varsa ve çeşitli yorumların arasında daha sahil olanlara biz nasıl ulaşabiliriz meselesi üzerine kafa yormamız gerekirse şu söylenebilir: Acaba bir yorumu diğerinden daha değerli ya da değersiz kılan şey nedir?" ifadelerini kullandı.

"SANATÇININ GİDEBİLECEĞİ İKİ BÜYÜK PINAR VARDIR, RUH BİLİMİ VE MITLER"

Derviş Zaim, roman, film ve senaryo söz konusu olduğunda bir yazarın veya yönetmenin bu çağda gidebileceği iki kaynak olduğunu aktararak, sözlerini şöyle sürdürdü: "İki büyük pınar vardır, ruh bilimi ve mitler. Mit dediğimiz zaman işin içerisine edebiyat, destanlar, menkıbeler, insanlık tarihinin başından itibaren bugüne kadar gelen dinsel örüntüler giriyor. Mesela, Penelope karakteri, her gece diktığı, ördüğü kumaşı söker. Çünkü evlenmek istememektedir. Ertesi sabah yeniden benzer bir biçimde onu örmeye başlar, akşam olunca da tekrardan söker. Aslında bu karakterin bize söylemeyi amaçladığı şey eğer yanılmıyorsam şu: 'Bir örüntüyü siz yeniden tekrar tekrar farklı bağlamlarda nasıl kurarsınız, özersiniz inşa edersiniz?' Şehrazat karakterine bakalım, Şehrazat da ölmek için, canının bağışlanması için her gece bir hikaye uydurur. Bu hikayeleri birbirine ular. Bu hikayeler ilgisiz bile olsalar bir süre sonra

birbirlerini rabitalandırmaya başlarlar. Binbir gece boyunca sürer. Neredeyse İslam estetiğinin bir modeli haline gelir. Bu hikayede de karakter aslında hikaye anlatmanın doğası üzerine bize bir şeyler söylemeye çalışıyor." Özgünlüğe ancak bir şeyi yeni bir bağlama oturtarak, yeni bir bağlamda yazarak ulaşılabileceğini anlatan Zaim, "Çok çeşitli kaynaklar var ve bu kaynakların en saf olanı hangisidir gibi araştırmaların özgünlük konusunda bizi bir yerlere götürme ihtimalinin düşük olduğunu düşünüyorum. Özgünlük, bizim elimizdeki verileri yeni bir bağlama oturtabilmekten geçer." ifadelerini kullandı.

"ÇOK SATAN KÖTÜ, AZ SATAN DEĞERLİ GİBİ BİR KONUMLANDIRMAYA GİTMEK GEREKİYOR"

Çok satmak ve kamunun ilgisini çekmek meselelerine ilişkin de konuşan Zaim, şunları kaydetti: "Kimi zamanlarda çok derin olma ve çok zengin olma ihtimalini taşıyan ve popüler olabilen eserler, filmler, romanlar ortaya çıkabiliyor. Böyle

örnekler var elimizde. Dolayısıyla burada nüanslı bir konumlandırma olacağını aklımızın bir köşesinde tutmamız gerekiyor. Her zaman kolaycı çıkarsamalara, çok satan bir şey kötüdür, az satan şeyler değerlidir gibi bir konumlandırmaya gitmemek gerekiyor. Bunun idealiyle ilgili olarak da bazıları yarı yarıya olması gerektiğini söyler. Sizi sevenler kadar sevmeyenlerin de olması gerektiğini ileriye sürenler vardır." AA